

Uredništvo: ulica sv. Frančiška
politično uredništvo: N. N. N. N. N.
izdajatelj in odgovorni urednik:
Tiskarna Edinost, Maribor
Za izdajatelja: ...
Za odgovornega: ...
Za izdajatelja: ...
Za odgovornega: ...

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v
širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent
am. inlc. in zahvale, poslanice in vabila po L 1. — Oglasi denarnih zavodov
mm po L 2. — Mali oglasi, majhnaj pa L 2. — Oglasi
naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv.
Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

ITALIJANSKA KRIZA

Ladija reševanja sedanje težke krize je še na visokem morju. Vreme je viharo, valovje razburkano, krmilo je brez krmilarja in ladja se zaletela sem in tja. Nič ne more reči še v tem hipu, kje je pristan, v katerem bi ladja našla varno zavetišče.

Kar čujemo in čitamo iz Rima o naporih za rešitev krize, so le zgolj ugibanja, ki pa ne čistijo ozračja, marveč ga še bolj zatemnjujejo za oddaljenega opazovalca. Iz poročil doznajemo:

Predsednik zbornice De Nicola, mož velikih umstvenih svojstev, politične in parlamentarne rutine in odličnih osebnih vrlin, ki ga delajo priljubljenega na vse strani — noče prevzeti naloge za sestavo nove vlade. Razlog je brzokone v tem, da se noče izbrati v sedanjem vrvežu in parlamentarnem razsulu. Noče zapustiti sedanje svoje pozicije splošno spoštovanega predsednika zbornice ter igrati svojo politično bodočnost.

Orlando, ki je dobil od kralja nalog za sestavo nove vlade, se je trudil brezuspešno. Ni čudno to, ker je to mož prežalostnih spominov iz pariške mirovne konference, ko je v družbi s komparetom Sonninom z znanim begom iz Pariza tako neznanosko kompromitiral Italijo. Hotela sta imponirati, a morala sta se po par dnevih poparjena povrniti v Pariz, ko sta videla, da radi ljubeznega bega svet ni stopil iz tečaja in la stroj konference ni nehal funkcionirati aiti za trenutek. Ugled italijanske diplomacije je zadobil s tem hud sunek. Glavni vzrok ponesrečenja pa je bil v dejstvu, da so se socialisti-kolaboracionisti in popolari — stranki torej, ki tvorita danes tako veliko politično in parlamentarno silo, da se jih ne morejo izogniti pri reševanju krize — odločno izjavili proti temu, da bi se tudi stranke desnice, demokrati, nacionalisti in proti klerikalci pritegnile k sestavi nove vlade. Orlando pa temeljito v dejstvi z vsjo svojo minulostjo in svojim mišljenjem.

Pozvali so Bonomija, bivšega ministrskega predsednika, tega nacionalistično in fašistovsko pobarvanega bivšega socialista. Tudi ta ni uspel in se je moral odreči dobljene naloge.

Meda, prvak popularov in bivši zastopnik te stranke na vladi, tudi noče nič čuti. Vzrok za to doznajemo iz nekega, gotovo avtoriziranega članka v glasilu popularov, «Corriere d'Italia». Prihodnje ministrstvo — pravi ta list — bi moralo biti ministrstvo pomirjenja. Popolari bodo sicer sestaven del te vlade. Ali proti tej stranki je še toliko nezaupanja, da ne more sprejeti odgovornosti s tem, da bi njen mož stopil na čelo vlade. Pa je menda še en razlog, ki odločilno vpliva na g. Medo. Vatikansko glasilu je priobčilo izjavo, da Vatikan

odločno odklanja vsak stik s politično taktiko stranke. Stranka ne more torej za sedaj računati na to zaledje velike moralne sile.

Zadnji ministrski predsednik Facta tudi odklanja vzpostavitev svoje vlade. O pismu, v katerem Giolitti s skoro brutalno odkritostjo označa obupnost sedanjega političnega položaja v Italiji, smo izpregovorili že včeraj.

Kdo bo torej prihoduji mož? Kdo more to vedeti v tem hipu tolike zmešnjave? In vendar ga morajo najti in mi sodimo, da ga najdejo. Samo vprašanje je, ali ta novi mož donese resnično rešitev krize.

Govori se tudi o razpustitvi zbornice in razpisu novih volitev, ki naj bi razčistile okuženo ozračje. To naj bi bila operacija na bolnem telesu. Toda gotovo je, da tudi ta operacija ne prinese ozdravljenja, ker ima bolezen preglobok koren. Ne koristi nobena zamenjava oseb, nobena nova sestava vlade iz starih, obrabljenih in v zgrešene ideologije zakopanih mož. Tudi nove volitve ne prinesejo bistvene izpremembe položaja v zbornici. Nič ne bo koristilo, če bodo v kakove nove cevi, nalivali staro vino. Zato pravimo, da sedanja kriza ni zgolj vladna, ali parlamentarna kriza, marveč kriza — Italije! Sicer kriza ne bo rešena, ampak le odložena. Prilepljen bo kose papirja čez rano, ali rana bo gnjala dalje.

Kar treba Italiji za nje ozdravljenje, je temeljita izprememba v sistemu in v duševnosti politične javnosti. Za to pa treba moza, ki z bistro glavo in jekleno voljo napravi križ čez vsjo minulost, moza, ki bo znal pogumno plavati tudi proti deroci reki in ki bo znal ukrotiti elemente, ki so dovedli deželo v sedanjo težko krizo! Moza torej, ki bo imel bistro oko za resnične koristi države v notranjosti in na zunaj. Moza, ki bo znal računati z danimi dejstvi in ki se bo znal odtegniti megalomanskim vplivom, ki so prinesli že toliko nesreče za Italijo in nje ugled pred svetom. Vsa duševnost italijanske politične javnosti se mora temeljito izpremeniti, da bo videla, da tudi Italija ne more uspevati brez modrega računanja z duševnim prevratom v vsem ostalem svetu in z gospodarskimi potrebami, ki so tesno navezane na odnose do drugih držav in narodov. Izprevideti morajo onkraj morja, da tudi Italija ne more živeti sama zase kakor kak otok sredi širnega morja. S starimi metodami domišljavosti in intriganstva ne gre več. Prišli so novi časi in ljudje se jim morajo prilagajevati, ako nočejo, da pojdejo koleasa preko njih.

Ali se najde tak mož v sedanjih Italiji? To je tisto veliko in odločilno vprašanje.

Italija

Vladna kriza

RIM, 27. Kot tretji je dobil nalog, da sestavi novo vlado, poslanec Meda. Posl. Meda je, kakor znano, na zunaj vodja stranke popularov, med tem ko za kulisami vodi stranko njen vsega močnejši tajnik, don Sturzo. V informiranih političnih krogih vlada eno samo mnenje, da bo Meda kaj kmalu zopet položil svoj nalog kralju v roke, seveda brez vsakega, niti najmanjšega uspeha. Le toliko se povdarja, da pomenja nalog, dan poslancu Meda, pravi korak, kateri bi bil moral sploh biti prvi pri reševanju krize. Zakaj populari so se največ trudili, da strmo glavi ministristvo De Facta in na njih je vrsta, da pokažejo kako mora izgledati vlada, da bo odgovarjala državi. Seveda populari so vrli vlado v zvezi in s pomočjo levice, a da bi se ravno iz istih sil sestavila nova vlada, je nemogoče. Ta vlada bi bila reakcionarna, njena večina sama ob sebi bi bila še precej na slabih nogah a pred vsem nima moči v rokah; tudi če bi v resnici predstavljala večino prebivalstva, moč je na drugi strani.

A da bi se populari zvezali z desnico, je pač izključno. In če bi še kdo hotel o tem dvomiti, bo poučen od glasila popularov «Corriere d'Italia», ki v svoji včerajšnji številki piše: Čim se hoče imeti ministrstvo pomirjenja, ne bi moglo ministrstvo s popolari na čelu doseči cilja, ker bi to bilo ministrstvo stranke, ki je v sporu z drugimi strankami. Torej reakcije ne, pomirjenja ne; iz tega sledi, da bo Meda kmalu zapustil Rim. In po Medu se bo zopet nadaljevalo tam, kjer se je začelo, močje bo zopet klican Orlando, če se bo hotel še enkrat potrditi; močje De Nava in močje bo krizo Factove vlade rešil končno sam — Facta. Zakaj spoznavajo, da je bilo strmo glavljenje Factove vlade vendar le kaprica v velikem slogu, in da je bila Factova vlada v danih razmerah še najboljše. Zakaj se torej ne bi vrnila.

RIM, 27. Kakor predvideno, je poslanec Meda že odšel na sestavo vlade. Kralj je poklical k sebi vodjo demokracije De Nava ter mu poveril nalogo, da sestavi vlado. De Nava se je izrazil napram zastopnikom časopisa, da bo napel vse svoje moči, da dovede krizo do srečnega konca. A različnim parlamentarcem je izjavil, da je njegov namen sestaviti vlado z Orlandom, kot ministrskim predsednikom na čelu. Zastopniki demokracije so se zbrali k posvetovanju ter sklenili izreči De Navi svoja

voščila, da bi uspel pri sestavi vlade pomirjenja.

Fašisti dobili nalog, da se pripravijo za «volitve»

RIM, 27. Včeraj je izdal tiskovni urad nacionalne fašistovske stranke to-le poročilo: «Sedanja vladna kriza in težkoče pri njenem reševanju krajšajo življenje XXVI. zakonodajni skupščini. Kaže se, ne več daleč, možnost novega vprašanja dežele. Potrebno je, da fašizem začne brez nadaljnega odlaganja priprave za volitve. Vodstva pokrajinskih zvez morajo brez obotavljanja postaviti na dnevni red svojih prihodnjih sestankov točko «Volilne priprave».

Izgreši v Raveni. — Uradno poročilo

RIM, 26. (Stefani.) Pred nekoliko dnevi so se odcpile nekatere skupine voznikov od socialističnih in republikanskih organizacij, da se upšejo v nacionalne sindikate. Delavski zbornici, republikanska in socialistična, sta v znak protesta grozili z generalnim štrajkom, ki je imel začeti danes. Po noči pa so se sestali pri prefektu zastopniki republikancev, socialistov, agrarcev in trgovcev ter delavskih zbornic; sklenilo se je, da se štrajk opusti. Kljub temu je prišlo danes jutraj kakih tisoč delavcev iz okolice v mesto; zbrali so se v predmetju imenovanemu Saffi. Vojaštvo in orožniki, ki so prišli na lice mesta, da demonstrantom zabranijo vstop v mesto ter da preprečijo težke spopade, so bili sprejeti s streljanjem. Vojaštvo in orožniki so na streljanje odgovorili. Obžalujejo se 4 mrtvi, 4 umirajoči ter številni ranjeni, od katerih se jih nahaja 19 v bolnišnicah. Oblastva so izdala stroge ukrepe, da vzdržijo javni red.

RIM, 27. (Stefani.) Število mrtvih je naraslo na sedem. Nekateri drugi ranjenci se nahajajo v opasnem stanju. Prefekt je izdal odredbo, s katero prepoveduje promet z motornimi vozili in kolesi po pokrajini, ter vsak obhod, shod in zborovanje.

Vladni ukrepi

RIM, 27. Agencija Stefani javlja: Položaj, ki je nastal v Romanji vsled zadnjih dogodkov, je vzbudil posebno pozornost vlade. V svrhu takojšnje vzpostavitve reda in zakona so bila poslana prefektu za Forlijo in Raveni stroga navodila. Ukazano jima je, da dasta odstraniti iz svojih pokrajin vse tujce, ki so vedno element, kateri moti javni red. Poslana so bila navodila tudi sosednjim prefektom, ki imajo nalog, da preprečijo vpad v Forlijo in Romanjo. V Forliju in Romanji so se

zbrali številni policijski in močni vojaški oddelki. Poslani so bili na pomoč tudi policijski agenti. Generalni policijski inšpektor cav. D'Orazi je dobil ukaz, da odide v Raveno, kom. Trani odide v Forli, kom. Spadari pa v Rimini. Vsi ti so dobili ukaz, da delujejo pomirjevalno in da pomagajo krajevnim oblastvom pri ukrepanju primernih ukrepov za vrnitev miru. Podprefekt v Rimini je bil vsled zadnjih dogodkov premeščen.

Jugoslavija

POROČILO MINISTRA ZUNANJIH DEL O VNANJI POLITIKI JUGOSLAVIJE

BELGRAD, 27. Na včerajšnji ponočni seji je narodna skupščina prešla v razpravo o proračunu ministrstva zunanjih del. Kot prvi je ob otvoritvi debate glede proračuna zunanjega ministrstva vzel besedo zunanji minister dr. Momčilo Ninčič.

Genovska konferenca

Zunanji minister dr. Ninčič je v obširnem ekspoziciji očrtal razvoj zunanje politike in mednarodnega položaja od genovske konference dalje. Omenil je predkonferenco z Bratianom in Benešem.

V Genovi je imela Mala ententa važno politično vlogo. V obrambo skupnih interesov je Mala ententa vedno storila vse potrebne korake. Okrepitve sil naše skupine se spozna tudi iz posredovalne vloge Male entente, ki jo je imela pri zaveznikih državah. Na genovski konferenci je bila ustvarjena skupna fronta proti vsem silam, ki so skušale prevrniti sedanjo situacijo, nastalo po mirovnih pogodbah.

Glavni problem, vprašanje gospodarske obnove Rusije, ki ga je kot glavno točko razpravljala genovska konferenca, ni bil rešen. V tem oziru konferenca ni imela skoraj nikakega pozitivnega rezultata kot, edino tega, da se je rusko vprašanje poverilo v razmotrivanje in rešitev posebni konferenci gospodarskih strokovnjakov, ki je bila sklicana na to v Haag.

Naši odnosi napram sovjetski Rusiji — je nadaljeval Ninčič — so ostali, kakor dosedaj i dalje v istem razmerju. Naši odnosi še vedno temelje na osnovnem načelu, da se ne mešamo v notranje zadeve sovjetske Rusije. Striktno varujemo načelo popolne nevtralnosti in to načelo hočemo varovati tudi v bodoče. Glede priznanja sovjetske Rusije de jure hočemo slediti stališču držav Male entente in zaveznikov.

Konferenca v Haagu ni prinesla, kakor je bilo pričakovati, nobenih rezultatov. Naši interesi na tej konferenci so bili več ali manj splošnega značaja. Nismo bili na njej toliko zainteresirani, kakor druge evropske državne zajednice, ker nimamo na političnem, pridobitnem in gospodarskem polju direktnih interesov napram Rusiji, kakor je to slučaj z nekaterimi drugimi evropskimi državami.

Pogajanja z Italijo

Po ugotovitvi, da so se na genovski konferenci utrdile vezi med Jugoslavijo, Čehoslovasko, Poljsko in Rumunsko, je zunanji minister poročal o poteku razgovorov z zastopniki kraljevine Italije v zadevi izvršitve rapalske pogodbe in v zadevi sklenitve sporazuma na gospodarskem in političnem polju. Tekom genovske konference so tekla pogajanja. Bilo je stremenje, da se po možnosti dosežejo točke sporazuma na temelju interesov obeh držav, na temelju prijateljstva in dobrega sosedstva. Tekom pogajanj je bil dosežen sporazum v vseh vprašanjih, ki so deloma motila naše dobre odnose z Italijo. V prvi vrsti je bil dosežen sporazum v vprašanju glede izvršitve rapalske pogodbe. V tem pogledu je Lloyd George nastopil s prijateljskim posredovanjem. Po večkratnih konferencah, ki so bile med dr. Ninčičem, Schanzerjem in angleškim prvim ministrom Lloydom Georgeom, je bil stavljen od slednjega posredovalni predlog, o katerem so razpravljali kompetentni faktori, ki so se oddali svoje mišljenje. Za nas je glavno, da dosežemo izvršitev rapalske pogodbe, ker je to v interesu situacije, da se odstrani nevzdržno razmerje, vladajoče v dalmatinski tretji coni. V interesu situacije je, da se ob tej priliki uredi tudi vsa druga vprašanja, katerih ne moremo rešiti na osnovi rapalske pogodbe. Radi tega je bilo sklenjenih v interesu obeh držav več konvencij, ki slone na posredovalnem predlogu Lloyda Georgea. Dosežen je glede konvencij sporazum, razun še nekaterih odredb, o katerih pa pričakujemo skorajšnjega zaključka.

Mi smo že večkrat naglašali — je poudaril Ninčič —, da hočemo z izvršitvijo rapalske pogodbe odstraniti nezaupanje, ki vlada v gotovih krogih med nami, da hočemo ustvariti temelje za nove odnose prijateljstva in dobrega sosedstva. Položaj vseh nasledstvenih držav bivše avstro-ogrske monarhije ima veliko sličnost in tvori skupne točke za sporazum dela.

Glede odnosov do Bolgarske in Madžarske je minister vnvanjih stvari poudarjal, da stoji jugoslovenska vlada na stališču, da morata ti dve državi izpolniti obveze mirovnih pogodb, zlasti pa obvezo o razorožitvi. Teže doslej ni bilo. Na Bolgarskem se obožujejo pod krinko «Dobrotvornih društev» razbojniške čete, ki vdirajo čez mejo in terorizirajo prebivalstvo. Samo maja in junija je prešlo mejo 11 takih čet. Te čete dobivajo na Bolgarskem zatočišče in zaklonišče, čim so prišle na umik. Zunanji minister je izjavil, da una v

najbližji bodočnosti na zblizanje z Bolgarsko, da se med obema državama vzpostavi prijateljski odnosaji, ker sedanje stanje absolutno ne more dalje trajati. Potem je omenjal rezultate konference sveta Zvez narodov v Londonu, kjer se je doseglo da se poravna bolgarski spor med interesiranimi državami.

Zunanji minister je nato omenil odnose nasproti Bolgarski. Omenil je preganjanje jugoslovenskih rojakov in celo sovražno nastopanje proti jugoslovenskemu zastopniku. Vse to ustvarja situacijo, ki Madžarski gotovo ni v korist.

Razmerje do Avstrije je korektno in normalno. To razmerje dobiva značaj dobrega sosedstva.

Zunanji minister z zadovoljstvom konstatira, da so se razmere v Albaniji več ali manj stabilizirale, da se zboljšujejo in da sedaj omogočajo te razmere povratek vseh albanskih beguncev v domovino. Izboljšanje razmer pa je tudi omogočilo, da je jugoslovenska vlada priznala suverenost Albanije in da je poslala v Tirano svojega zastopnika. Naše stremenje je, — je dejal Ninčič — da se razvije med obema državama prijateljstvo in dobro sosedstvo. Mi hočemo dalje biti Albaniji naklonjeni in čuvati njeno svobodo in neodvisnost ter jej želimo popolno konsolidacijo.

Zunanji minister je koncem svojega govora očrtal in kratko označil splošni mednarodni položaj Jugoslavije tako-le:

Naš mednarodni položaj je jasen. V njem dominirata dva momenta: 1. Zveza s Čehoslovasko in Rumunsko ter prijateljstvo s Poljsko in 2. naslon na naše zapadne zaveznike, s katerimi smo se skupaj bojevali in s katerih pomočjo smo dosegli osvobodjenje in ujedinjenje.

Glavna naloga naše zunanje politike je stabilizacija odnosov in izvršitev mirovnih pogodb. Radi tega je naša zunanja politika miroljubna ali odločna v svojem defenzivnem stremljenju.

Danes se odprvi v zbornici načelna debata o poročilu zunanjega ministra.

Rusija

Reorganizacija sovjetske diplomacije

Cičerina konferenca v Berlinu

LONDON, 27. «Times» javlja iz Berlina, da se je tam vršila te dni važna konferenca predstavnikov sovjetske diplomacije pod predsedništvom Cičerina. Konferenca se je bavila izključno z reorganizacijo sovjetske diplomatske službe. Cičerin je izjavil, sklicujoč se na izkušnje v Genovi in Haagu, da sovjetska vlada ne razpolaga z dovoljnim številom strokovnih diplomatov. Predlagal je, naj bi komisariat za vnanje stvari uporabil gotovo število diplomatov iz carističnih časov. Zdi se, da je Dobrovoljski, bivši šef ministrstva za vnanje stvari pod Sazonovem, prevzel nalogo, da pregovori nekatere člane prejšnjega diplomatskega osebja, naj preidejo v sovjetsko službo. Sam Dobrovoljski je bil eden prvih funkcionarjev starega režima, ki je priznal sovjetski režim l. 1921.

Francija

Finančni položaj Francije

PARIZ, 27. Listi objavljajo številke, ki so tvorile dne 31. maja t. l. aktiva in pasiva Francije, izražene v zlatih markah. Iz teh podatkov je razvidno, da znašajo pasiva 24.952 milijonov, aktiva pa 76.386 milijonov; od teh poslednjih spada na kredite nasproti Nemčiji 67.340 milijonov. Francija je dobila na račun odškodnine 2.024 milijonov, od teh 434 v denarju, dala pa je na predujnih za obnovev porušenih krajev, za vojne pokojnine, za okupacijske troške 41.853 milijonov, preplačala je torej na predujnih na račun Nemčije 39.829 milijonov.

Tekoci francoski dolg, ki znaša 32.777 milijonov, bi se torej amortiziral in bi ostal še prebitek nad 7 milijard zlatih milijard, če bi Nemčija plačala Franciji 39.820 milijonov, ki jih je Francija plačala na njen račun.

Spopad s francoskimi četami v Siriji

PARIZ, 27. Uradno poročilo pravi: Nekateri listi so popolnoma napačno poročali o spopadu s transjordanskimi razbojniki, ki so poizkušali osvoboditi enega napadalcev na generala Gouranda. Listi govore o neki splošni vstaji v Siriji, v resnici pa ne gre za drugo nego za incident, ki ni prešel navadnega spopada, v katerem so bili ubiti trije francoski vojniki in en častnik.

Anglija

Lloyd Georgejeve izjave o pomoči Rusiji

LONDON, 27. Poslanska zbornica. Lloyd Grean je poročal o izidu konference v Genovi. Poudarjal je, da se bo Rusija približala vzpostavitvi svojega gospodarskega življenja, če bo vodila politiko, ki bo v skladu z zadnjimi ruskimi predlogi.

Lloyd George je izjavil, da se mu zdi potrebna nova konferenca. Govoreč o vedenju zaveznikov tekom vojne, je poudarjal, da se zaveznikom ne more očitati, da so krivi vpadu v Rusijo. Zavezniki so preprečili Nemčiji, da bi se polastila ruskega bogastva. Sedanjim razmeram v Rusiji se bo naredil konec le s pomočjo kulturnega sveta. Pomoč Rusiji v njeni sedanjosti bedi bo močjo edino-le, če bo Rusija ustvarila potrebne pogoje za njo; brez teh pogojev ne bo dosegla nič.

Vstaja v Kalkuti

LONDON, 27. «Times» javlja iz Kalkute, da je tam izbruhnila med prebivalstvom vstaja. Trgovski promet je prekinjen, Policija je doslej aretirala 24 oseb.

Nemčija

Spor med Berlinom in Monakovim

BERLIN, 27. Spor med Berlinom in Monakovim je postal še ostrejši vsled zaupnice, ki jo je včeraj izrazila bavarska zbornica bavski vladi. Spor je povzročil tudi med tujci na Bavarskem veliko razburjenje. Vesti z Bavarskega javljajo, da tujci trumoma zapuščajo deželo, boječ se izgredov.

Ministrski svet je imel včeraj dopoldne sejo, na kateri je razpravljal o korakih, ki so potrebni proti Bavarski. Kabinet je najprej razmotril pravno podlago bavarske odredbe, objavljene v izredni izdaji bavarskega uradnega lista. Kabinet stoji na stališču, da je stališče bavarske vlade s pravnega stališča nesprejemljivo. Kabinet je mnenja, da je nastop bavarske vlade protistaven.

Predsednik nemške zvezne republike Ebert je sprejel v avdienci zastopnika bavarske vlade v Berlinu grofa Prägerja in je imel z njim daljšo konferenco o konfliktu Bavarske z nemško državo. Predsednik Ebert je izjavil, da stremi vlada za mirno poravnavo konflikta. Pričakujejo prihoda državnega brambnega ministra Kisterja, ki je sedaj na počitnicah na Bavarskem in ki je včeraj prispel v Monakovo, da vodi pomirjevalna pogajanja z bavarsko vlado.

Vsi berlinski listi obširno pišejo o konfliktu, ki ga je provocirala bavarska vlada s svojim odlokom proti drž. zakonu o zaščiti republike. Listi naglašajo dve možnosti: predsednik Ebert lahko zakon dvigne, lahko pa se tudi apelira na državno sodišče. Splošno in enodušno obsoja javnost korak bavarske vlade. Bavarsko smatrajo za gnezdo monarhistične propagande.

«Vorwaerts» pravi, da je včerajšnja zaupnica vladi grofa Lerchenfelda vstaja Kahrovega režima:

«Neues Volk», glasilo krščanskih socialcev pravi, da je meščanska vojna pred vrati in da se je treba pripraviti za njo. List poziva Bavarce v boj proti Prusiji.

Berlinski listi so mnenja, da je treba narediti sporu konec, ker če bi se raztegnilo gibanje, ki ga je začela Bavarska, tudi na druge nemške pokrajine, bi bilo nemško ujedinjenje zelo ogroženo.

Pacifiistične manifestacije v Nemčiji

NAUEN, 27. «Vorwaerts» javlja, da se bodo vršile v nedeljo, dne 30. julija, po več kot 200 nemških mestih mirovne demonstracije ob priliki osemletnice proglavitve vojne. Demonstracije se bodo vršile pod geslom «Nikoli več vojne!»

Amerika

Uvažanje vina in likerjev v Ameriko prepovedano

NEW-YORK, 27. Prepovedano je uvažanje vina in likerjev za zdravniško porabo, dokler se ne porabi sedanja obstoječa množina.

Zedinjene države dobe monopol za dobavljanje pomorskega materiala Braziliji

LONDON, 27. «Times» javlja iz Riodejaneiro, da je brazilska vlada sklenila sklenitvi z Zedinjenimi državami pogodbo, po kateri bodo te poslednje imele monopol za dobavljanje pomorskega materiala Braziliji.

Ogrska

Ministrski predsednik Bethlen odločno zavrnul prošnjo za osvoboditev aretiranega Hejasa

BUDIMPEŠTA, 27. Kmetski delegaciji iz Keskemetu, ki se je bila obrnila do ministrskega predsednika grofa Bethlena s prošnjo, da da izpustiti iz zaporu Ivana Hejasa, je odgovoril grof Bethlen tako-le: Vlada mora vzdrževati red in se ne bo dala zapeljati, da bi opustila to svojo dolžnost, ne s prošnjami in ne z grožnjami. Potrebno je, da obstoja voditelji, ki hoče in ki se upa ukazovati. Vedite, da sem trdno odločen braniti svoje stališče. Zagotavljam Vas, da sem mož, ki bom držal svojo besedo.

Konec izrednega stanja na Madžarskem

BUDIMPEŠTA, 27. Vlada je izdala naredbo za prenehanje izrednih ustanov, ustanovljenih spričio izrednega položaja, ki je nastal vsled vojne.

Bivši turški minister za moirarico ubit

PARIZ, 27. Listi javljajo iz Carigrada, da je bil bivši minister moirarice Djemal paša ubit v Tiflisu, na poti iz Afganistana v Moskvo.

**Rojaki ! Ne zabite na
Šolsko društvo !**

Dnevne vesti

Statistika naših društev. V statistične svrhe bi najpo potrebovali podatke vseh društev, zadrug, organizacij, gospodarskih, kulturnih ali političnih; da sestavimo tak seznam, prosimo vsa slova društva v Jul. Krajini, da nam naznani: a) leto ustanovitve; b) sedež; c) število članov; d) značaj društva; pri gospodarskih društvih koliko močnega natančne podatke.

Politično društvo „Edinost“ v Trstu. Gibanje med trgovci radi najemnine za poslovalne prostore. Znano je, da dosedanje najemnine odredbe razločujo stanovanja in poslovalne prostore (trgovine, skladišča, pisarne). Najemnine za stanovanja pa se sedaj še zakonito urejajo, med tem ko imajo zakonodajni činitelji glede poslovalnih prostorov nagibanje, da zadeve sploh ne uredijo več zakonito, ampak da prepustijo pogodbe glede najemnine slobodni volji hišnih gospodarjev in njihovih sledenjih najemnikov. To seveda nikomur ni prav in gotovo je tak ukrep za Trst še preuranjen. Zadržati se ne uredijo najemnine za zadeve z odredbo gen. civ. komisariata z dne 4. avgusta 1920, ki predvideva rok podaljšanja najemnine za poslovalne prostore do avgusta 1922. Za sedaj se je vedno obljubljala nova odredba, ki pa je ni od nikoder. Vselej tega se je tržaskih trgovskih krogov polastilo živo gibanje in strah, da jih bodo poleg slabih razmer prišli za vrat še hišni gospodarji. Včeraj popoldne od 3 do 5 ure so bile v Trstu vse trgovine zaprte, trgovci pa so se podali na zborovanje v trgovsko zbornico, kjer je nastopilo par ostrih govornikov, ki so zahtevali takojšnjo odredbo glede podaljšanja najemnin za poslovalne prostore. S to zahtevo se je nato podala deputacija k gen. civ. komisariatu.

Na članek profesorja Tolomeja, ki je tako značilen za duševnost nacionalističnih Italijanov z ozirom na politiko, ki naj bi jo izvajala državna uprava v novih pokrajinah, in s katerim smo se že bavili mi razsežneje, odgovarja „Der Tiroler“ na kratko in ironično: 1. Italijani zahtevajo eno šolskih poslopij v Bocnu za italijansko šolo. Če se jim ne da, si ga vzamejo — s silo! Ali šolske poslopje, ali vladni komisar v Bocnu!

Mari je to nasilje? Ne — to je simpatija in ljubezen!

2. „Razume se samo ob sebi, da treba postopanje v Bocnu uveljavljati kot zgled za vse ozemlje.“

Ni-li to razveseljiv dokaz za trditve Tolomeja: mi jih ljubimo vse tiste „genijalne“ tolače duše lepe dežele.“

3. „Strgati hočemo z zidov vznožje, na katerih je drobno natiskan Bolzano za debelo natiskanjem Bozen.“

Mari ni to najboljše pot za pomirjenje med obema narodoma?!

4. „In na ulicah južnotirolskih mest se bodo morali končno pririditi dvojezični napis!“

Kdo ne čuti iz teh besed vseobsegajočega duha — ljubezni?

„Mi se nečemo dalje baviti — zaključuje „Der Tiroler“ — s kulturnim programom Tolomeja. Puščamo mu vero, da je njegovo nepregledno število le dokaz o njegovi ljubezni do južnotirolskega ljudstva. Nečemo mu jemati otročjega miselnosti, da je južna Tirolska le soha za lepenje lepakov, ki se more poljubno prebarvati. Lemimo pa, da ne napravljajo dobre usluge Italiji z objavo svojega programa.“

Mi pri „Edinosti“ bi pa se vprašali: Kaj bi rekli politični in nacionalistični sorodniki profesorja Tolomeja v Juljski Krajini, če bi mi zahtevali — in mogli bi zahtevati po isti pravici in logiki — dvojezične ulične napise v Trstu, Gorici, Kopru, Pulji? Na čigavi strani bi bil profesor Tolomej?!

Est modus in rebus! Dne 30. t. m. se je imela vršiti v Nabrežini prireditve v kulturo namen: na kerist ljudske knjižnice. Civilni komisar v Sežani pa je to prireditve prepovedal, ker se bo istega dne vršila aneksijska slavnost v — Devnuli. Ta komisar sploh boluje na veliki skrbi in obzirnosti na druge prireditve. Tako je n. pr. prepovedal občni zbor političnega društva „Edinost“ v Divači dne 4. aprila 1921, ker se je istega dne vršila aneksijska slavnost v — oddaljenem Ogledal. Take prepovedi nimajo ne zmisla ne smotra, pač pa jih ljudstvo občuti kot samovoljnost in nepotrebnost likanjanja. Tisti Nabrežinci, ki so namenjeni na slavnost v Devin, bi šli tja brez ozira na nabrežinsko prireditev. Istotako ne pojdejo tja tisti, ki niso namenjeni, pa naj bo v Nabrežini kakšna prireditev ali ne. Vse kaj drugega je, če gre n. pr. na eni strani za kakšno splošno državno slavnost, na drugi pa za kakšno drugo prireditev, ki bi ne bila v skladu z ono slavnostjo. Sedanja težka kriza v Italiji je gotovo žalosten dogodek. Mari pa naj zato preneha vsako življenje in naj bi se zato državljanji odrekli vsaki zabavi? Kako nezmišelnost! G. civilni komisar v Sežani bi se že moral enkrat iznebiti take — kako bi rekel? — pretirane občutljivosti Est modus in rebus.

„Pokazati mi svoje šole, narod, in povem ti koliko si vredni!“ Te besede pomenjajo za narod življenje in smrt. Vsa kultura narod je v prvi vrsti posvečena svojo pažnjo svojemu bolstvu, ker je vedel, da šole pomenjajo njegovo življenje. Cehom, Nemcem, Italijanom in Jugoslovonom ni treba mnogo govoriti o svoji kulturi, o svoji zgodovini, o svojim gospodarstvu, o svoji moči. Dovolj je da izrečejo imena: Komenski, Schulzeisen, Lega Nazionale, Ciril in Metod. V teh imenih je zapovedano vse stremenje teh narodov, vsi njihovi ideali, vsa njihova moč.

Mi Jugoslovani v Juljski Krajini smo vsled politične meje postavljeni na svoje lastne noge in stremimo za tem, da tudi mi osredotočimo vse svoje delo v skrb za našo mladino. Le če bo naša mladina živeła narodno življenje, bo tudi narod živel. In za to smo si ustvarili tudi mi ustanovo, ki bo na zopraj dajala kruh omike in izobrazbe naši mladini, na zunaj pa pričala o naši narodni samozavesti o naši volji in odločnosti, da živimo kot narod svoje narodno življenje, ki nam ga je bog ucepil v kri. „Šolsko društvo“ je ta naša ustanova in vsak Slovan ve, da je njegova sveta dolžnost, da to društvo podpira. S tem društvom bomo pokazali, da smo vredni, da stojimo poleg drugih narodov, da smo narod. Slovenci, ne pozabite: Bogu, kar je božjega, kralju, kar je kraljevega, Šolskemu društvu, kar je narodovega!

Društvene vesti

Rojanski Sokol. Naznanja se bratom in sestram, kateri se mislijo udeležiti vsesokolskega zleta, naj si priskrbijo legitimacije pri br. podstarosti do 30. t. m. Drugi, kateri jih že imajo, naj se tudi javijo do tega dne. Na prijave po preteku tega dne se ne bo več oziralo. Bratje in sestre, javite se takoj, da ne bo prepozno! Odbor.

Iz tržaskkega življenja

Skrivnostni napad. Pred snočnim okoli devet ure se je pojavil v mestni bolnišnici devetnajletni književnik Karl Gherlizza, stanujoč na Garibaldijevem tekalu št. 31. Na srčni strani je imel podsedeno, (rano z zastalo krvjo). Mladenič je pravil policijskemu agentu, ki je bil v službi v bolnišnici, da ko se je nahajal okoli 8.45 v bližini ulice Madonnina, se mu je bil približal mladenič, — pozna ga na videz — potegnil iz žepa samokres velikega kalibra in ustrlel proti njemu. Nato je napadalec zbežal. Književnika je krogla k sreči le obrnila v srčno stran.

Domneva se, da je šlo za političen napad. Kakor znano, je bil Karlov brat — nedolgi čas umorjen v Delavski zbornici v ulici della Madonnina.

Izmišljotina? Pred snočnim se je pozaval na resnični postaji s krvavo glavo osemnajletni Pavel Cadich, stanujoč v ulici Maolica št. 12. Cadich, ki je imel poleg dvajset centimetrov dolge rane na glavi, tudi rano na prsih, je izjavil napram službojčemu zdravniku naslednje:

Popoldne je šel on (Cadich) v staro prosto lukso. Tam se mu je posrečilo priti v dotik z nekim finančnim stražnikom katerega je pozneje podkupil z gotovo svoto denarja, da bo zatislil oko, ko bo on (Cadich) nesel iz proste luke pet kilogramov tobaka.

Zvečer je splezal Cadich — s petimi kilogrami tobaka pod jopo — po mreži, ki loči lukso od miramarske ceste. Videla sta ga dva finančna stražnika, ga prijela in ga nato peljala proti ulici Udine. Med potjo sta mu vzela tobak, ga neusmiljeno preplela in mu nato velela, naj gre sedaj kamor hoče. In Cadich je šel na resnično postajo.

Koliko je resnice na tem Cadichevem pripovedovanju, se ni moglo še ugotoviti.

Odmevi nesreče ali zločina na meji pri Postojni. V naši številki z dne 19. julija t. l. smo objavili pismo, ki nam ga je bil poslal prijatelj našega lista, v katerem nam je poročal da se je našel na meji pri Postojni mrtvec, ki je bil najbrže ustrelen, in je moral ležati že delf časa tam. Imel je pri sebi „Edinost“ 26. julija 1920 naslovljeno na Frana Fabjančič Sv. Ivan-Buzet ter steklenico vina.

K temu nam tržaska kvestura daje sledeča pojasnila:

Pred dvema dnevoma je dospela na tukajšnjo kvesturo okrožnica, ki je bila odposlana od okrožniške postaje v Postojni. V okrožnici je bil gorionemjeni mladič natančno opisan. Opis odgovarja nekemu Ivanu Fabianu, katerega zasledujejo policijska oblastva radi velikanse tativne 9 milijonov lir izvršene na škodo Banco di Sicilia v Katanzu. Fabiani je bil namreč v zvezi s to tatvino.

Tržaska kvestura je poslala v Postojno nekoliko slik Fabiana, Edinole potom teh slik se bo moglo ugotoviti, ali je skrivnostni „Fabijančič“ istoveten s Fabianjem ali ne.

Vesti z Goriškega

Nabrežina. Prireditve, ki se je imela vršiti v nedeljo dne 30. t. m. se ne bo vršila, ker jo je seznanil komisariat, najbrže z ozirom na aneksijsko slavnost v Devinu, prepovedal. Prireditve se bo preložila na dan 6. avgusta t. l. in se bo vršila zvečer, tako da ne bo ovirala slavnosti v Sežani.

Rihemberk. Tukajšnje izobraževalno društvo priredi v nedeljo, 30. t. m. ob 3. uri popol. na dvorščici „Hran.“ in posojilnici (Mantelovčev) Fingarjevo narodno igro s petjem: „Divji lovci.“ Na sporedu je tudi petje. Med odmorji svira mladi društveni tamburaški zbor. Vabijo se tudi sosednja društva. Ker je to ena najlepših narodnih iger, pričakujemo obilne udeležbe.

Natalija je molče odšla. Darja Mihajlovna je gledala za njo in pomislila: „pomeni se je vrgla — se bo tudi navduševala: mais elle aura moins d'abandon.“ In Darja Mihajlovna se je poglabila v spomine na preteklost... na davno preteklost...

Pozneje je vzele pozvati m-le Boncourt in dolgo se je pogovarjala z njo na temem za zaprtimi durmi. Ko jo je odpustila, je poklicala Pandalevskega. Hotela je za vrako ceno zvedeti vzrok Rudinovega odhoda... in Pandalevski jo je popolnoma umiril. To je bila njegova stroka

Naslednjega dne je prišel Volincev s setve k obedu. Darja Mihajlovna je bila vedno prijazna z njim, tako takrat je bila prav ljubezniva. Natalija je bilo neznosno; toda Volincev je bil tako obziren, tako plaho je govoril z njo, da mu je bila v duši hvaležna.

Dan je mirno končal, precej dolgočasno sicer, toda ko so se gostje in domači razhajali, so vsi občutili, da je vse našlo svoj stari tir; in to pomeni mnogo, prav mnogo.

Da, vsi so prišli v svoj prejšnji tir... vsi, razen Natalije. Ko je ostala slednjič sama, se je komaj privlekla do svoje postelje in vesa trudna in zbita je padla z obrazom v blazino. Življenje se ji je zdelo tako bridko, protivno in ničvredno. sramovala se je.

be, tako od domačinov, kakor tudi od naših kosecov, ki so nas še vsakikrat posestili v obilnem številu. Gotovo ne bo nikomur žal, komurkoli je pri srcu izobrazba in napredek našega ljudstva. Tu bo živela par ur res pravega razvedra. K obilni udeležbi vabi Odbor.

Iz Pliskovce. „Zrela hruska sama pade.“ (Nar. preg.) Citateljem „Edinosti“ je ostal gotovo še v spominu dopis o umoru nedolžnega 70 letnega starčka Rebulja Andreja iz Pliskovice št. 91, kateri je bil ustrelen dne 10. junija t. l. Postal je žrtev dveh famoznih postopajev: 24 letnega Kosič Alojzija in 23 letnega Žerjal Henrika. Znano je, da je slednje imenovani snubil starejšo Petelinovo hčer — Ivanko, a ker mu je ta odrekla, se je ta hotel maščevati. Radi tega gorinavedeni prvi krvavi dogodek.

Kakor da nista še izpolnila svoje dolžnosti, sta gori omenjena „gospodiča“ nadaljevala svoje zločinsko delo v noči 12. julija t. l. Po enomesečnem potepanju in prijetnem oddihu vsled prej izvršenega turškega čina sta 11. julija t. l. popivala v znani krčmi v Velikem dolu, baje do pozno v noč. Proti polnoči istega dne pa sta prišla od tamkaj v to vas ter korakala naravnost pred Petelinovo hišo. Prišla sta neusmiljeno toliči na dvorščico vrata ter obenem streljati. Strel za strelom in udarec za udarcem pada ali vrata so še vedno trdno zaprla in se ne ganejo. Tedaj je eden, preplezal zid in si poiskal pripravno orodje, s katerim je mogel odpreti. V par minutah so že bila dvorščina vrata odprta. Sedaj pa sta imela v svojih kleščah vso Petelinovo družino. Slučaj je nanesel, da ni tudi ta večer prišlo do krvavega incidenta. Družina se je v groznem strahu poskrila po vseh dozdnevno varnih kotih svojih poslopij. Ženske, t. j. 2 hčerki in neka Kettejeva gospa z Opčin, katere je prišla baje napraviti gospodični Ivanki poročno obleko, ker je ta — mimogrede povedano — bila menda prvič oklicana raz prižnice preteklo nedeljo (9. julija t. l.), so bile skrite v malem kotičku tik skednja. Mati se je nahajala v skednju, hči Ivanka v kleti, oče in sin v listju pod lopo pastir pa na lopi v senu. Ko sta si „čitka“ le površno ogledala — imela sta najbrže strah — prostore po dvorščini, ne da bi pri tem koga iztaknila, sta se podala v kuhinjo. Vrata so bile odprta, ker se je družina baš minuto prej poskrila ter v zbeganosti pustila vrata za seboj odprta. V kuhinji sta začela vse razmetavati. Ko sta tu dokončala svoje vandalno delo ter enako v obeh sobah poleg kuhinje, sta se podala v gorenje prostore. V I. nadstropju sta baje zopet preiskala vse kote — a seveda zastonj — nakar sta se z glasnim petjem lotila spravljati vso obleko kakor tudi žimnice raz postelj ter končno — kakor se sodi — vse skupaj na eni sobi zažgala. Ko se je ogenj začel z bliskovito naglico razširjati pred njima sta zapustila stanovanje in odšla na bližnjo križarje ter tamkaj baje „kontrolirala“, če gori v redu ali ne. Ko je plamen že visoko žvilgal, sta zaklicala sosedom, naj se varujejo in sta nato pobegnili.

Plamen je že lizal zadnje ostanke mogočnega Petelinovega stanovanja, ko sta prispela dva orožnika iz Komna, katere je pozvala mati Petelinova, ki je tekla napol oblečena v Komen. Je to res dokaj pogumna majka, da je baš, ko sta ptička v I. nadstropju razbivala srečno in neopaženo utekla. Orožnika — vsa čast jima — sta se takoj lotila skupno z domačimi gašenja senika in hleva. Na tem seniku se je že v strešnih gredah vnel ogenj. Po žurnem nagornem gašenju se je vendar posrečilo omejiti ogenj v toliki meri, da niso več bila v nevarnost bližnja poslopja. Stanovanje, kakor tudi vse pohištvo z obleko vred je zgorelo do tal. Škoda se ceni baje nad 60 tisoč lir in je le v zelo mali meri kruga zavarovalnino. Tako se je izvršil drugi obžalovanja vreden slučaj. Vaščani so zelo vznemirjeni radi teh dogodkov in obžalujejo požig, a v še večji meri pa nedolžnega Andreja, kar je vsakemu razumljivo. Tako so sedaj pogoreli primoranci uživali gostoljubje župana Žigona iz Komna, ki jim je odstopil stanovanje.

Dal Bog, da bi se zopet povrnil angelj miru z oljkovo vejico v to sicer drugače mirljubno vas, kar se bo izvršilo tedaj, ko bodeta navedena postopača padla v roke pravici. To je iskrena želja vseh vaščanov brez izjeme. Sicer pa vlada splošno prepričanje, da bi ne bilo prišlo do tolikih nesreč, ko bi bila mati Petelinova s svojima hčerama nekoliko bolj stroga. Bodisi kakorkoli, ljudstvo iskreno želi, da bi morila in poizgala dosega v kratkem roka pravice in zaslužena kazen.

Bratno-pevsko društvo „Zarja“ v Koprivi priredi v nedeljo, 30. t. m. ob 3. svojo veselico. Obeta se nam bogat spored, zato vabimo bližnje in daljno občinstvo, da se veselice v čim večjem številu udeleži.

Huda nas čaka prihodnji mesec. Iz Pariza je prišla sledeča brzojavka: List „Daily Mail“ je prejel iz New Yorka vest, da je dr. Nobles, odlični geolog in strokovnjak za raziskovanje notranjosti zemlje, naznanil, da bodo, predno preteče mesec dni, južna Evropa, severna Afrika in cela Kitajska uničene od enega samega velikanskega potresa ter da bo ljudstvo teh krajev pokončano. To nesrečo, pravi učenjak, bo povzročil izbruh 70-ih vulkanov. Pri tej priliki pripominja, da je v 18. stoletju

vulkan Hecla izbruhnil toliko lave, da bi se bilo lahko pokrilo z njo vsa pozemeljska površina v debelosti 3 metrov. To daje mal pojem o smah, ki so skrite v notranjosti zemlje in ki imajo sedaj izbruhniti.

Huda bo. Mogoče pa se ameriški učenjak vendar nekoliko moti v svojih prerokovanjih.

DAROVI

Za barkovljansko božičnico darujeta: Stric Miha in drug 9 lir.

Borzna poročila.

Tuja valuta na tržaškem trgu:

Trst dne 27. julija 1922.

oginske krone 1.40 — 1.50
avstrijsko-nemške krone 7.75 — 10
češkoslovaške krone 49.90 — 50.75
dinarji 27.25 — 27.75
leji 14.75 — 15.75
marke 4.20 — 4.45
dolari 21.65 — 31.80
francoski franki 180.75 — 181.50
švicarski franki 419. — 418. —
angleški funti papirnati 97. — 97.30
angleški funti, zlati 105.25 — 107.25
napoleoni 84.25 — 85. —

Tečaj

Trst dne 27. julija 1922.

Jadranska banka 129
Comitich 290
Dalmatia 320
Gorlinskih 1510
Libera-Tristina 465
Lloyd 1215
Lusino 630
Marinofich 136
Oceania 170
Premuda 365
Tripovich 230
Ampele 567
Cement Dalmatia 310
Cement Spalato 245

Mali oglasi

se računajo po 20 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.—. Xoor išče službo, plača polovično ceno.

MLADENIČ, trgovsko nabrožen, bivši žurnalist, enciklopedist, želi mesta za takoj. Gre tudi kot reporter k vsakemu listu. Ponudbe, S. R. Roiano 8. Riv. tabacchi. 1442

GOSPODICA s primerno izobrazbo, večša italijanskega in nemškega jezika, išče službo kot blagajničarka. Naslov pove upravnistvo. 1443

POZORI Krone, korale, zlato, ptiatin in zobje po najvišjih cenah plačuje edini groist Belleli Vita, via Madonnina 10. I. 16

KLAJNO apno za živino ima v zalogi lekarna v II. Bistrici. 28/6

KRONE plačujem višje nego vsak drugi. Ponudares št. 6. I. nadstr. 1210

POSTELJE L 55, vzmeti L 55, žimnice L 30, pol volne L 70, z dolgo volno L 140, nočne omarice L 50, chiffonniers L 220 in drugi posamezni kosi se prodajajo v ulici Fonderia 3. 1428

KROJASKI POMOČNIK- poldelavec iščem službe za nadaljevanje učenja v mestu ali na deželi. Naslov pri upravnistvu. 1433

SPREJMEM prodajalca manufakturistinjo, Pavel Kunsteck, Sturije pri Ajdovščini. 1434

ZAGA z velikim obratom išče večjega nadzgarja, posebno za bukov les. Ponudbe poštni predal 355, Trst, glavna pošta. 1435

PRODAJALKA, izučena v trgovini mešanega blaga, išče službe na deželi. Naslov pri upravnistvu. 1436

ZAHVALA.

Povodom prebriske izgube, ki nas je zadela s smrtjo naše ljubljene matere, tašče, stare matere, sestre

MARIJE SVIGELI

nam je došlo toliko dokazov iskrenega sočutja, da se čutimo dolžni izreči tem potom najiskrenjejo zahvalo vsem, ki so na katerikoli način počastili spomin pokojnice. Posebno se zahvaljujemo častiti duhovščini, g. Francu Guštinu, ki jo je v vsaj njeni bolezi tolažil in stal ob strani, Marijini družbi za veliko udeležbo in končno vsem onim blagim dušam, ki so na kateri koli način izkazali ljubav do mile pokojnice ob čemu njene bolezi, smrti in pri pogrebu.

Vsem Bog plati, nepozabno pokojnico pa priporočamo v blag spomin in molitvi ev. TRST, dne 27. julija 1922.

Družina DEKLEVA.

be, tako od domačinov, kakor tudi od naših kosecov, ki so nas še vsakikrat posestili v obilnem številu. Gotovo ne bo nikomur žal, komurkoli je pri srcu izobrazba in napredek našega ljudstva. Tu bo živela par ur res pravega razvedra. K obilni udeležbi vabi Odbor.

Iz Pliskovce. „Zrela hruska sama pade.“ (Nar. preg.) Citateljem „Edinosti“ je ostal gotovo še v spominu dopis o umoru nedolžnega 70 letnega starčka Rebulja Andreja iz Pliskovice št. 91, kateri je bil ustrelen dne 10. junija t. l. Postal je žrtev dveh famoznih postopajev: 24 letnega Kosič Alojzija in 23 letnega Žerjal Henrika. Znano je, da je slednje imenovani snubil starejšo Petelinovo hčer — Ivanko, a ker mu je ta odrekla, se je ta hotel maščevati. Radi tega gorinavedeni prvi krvavi dogodek.

Kakor da nista še izpolnila svoje dolžnosti, sta gori omenjena „gospodiča“ nadaljevala svoje zločinsko delo v noči 12. julija t. l. Po enomesečnem potepanju in prijetnem oddihu vsled prej izvršenega turškega čina sta 11. julija t. l. popivala v znani krčmi v Velikem dolu, baje do pozno v noč. Proti polnoči istega dne pa sta prišla od tamkaj v to vas ter korakala naravnost pred Petelinovo hišo. Prišla sta neusmiljeno toliči na dvorščico vrata ter obenem streljati. Strel za strelom in udarec za udarcem pada ali vrata so še vedno trdno zaprla in se ne ganejo. Tedaj je eden, preplezal zid in si poiskal pripravno orodje, s katerim je mogel odpreti. V par minutah so že bila dvorščina vrata odprta. Sedaj pa sta imela v svojih kleščah vso Petelinovo družino. Slučaj je nanesel, da ni tudi ta večer prišlo do krvavega incidenta. Družina se je v groznem strahu poskrila po vseh dozdnevno varnih kotih svojih poslopij. Ženske, t. j. 2 hčerki in neka Kettejeva gospa z Opčin, katere je prišla baje napraviti gospodični Ivanki poročno obleko, ker je ta — mimogrede povedano — bila menda prvič oklicana raz prižnice preteklo nedeljo (9. julija t. l.), so bile skrite v malem kotičku tik skednja. Mati se je nahajala v skednju, hči Ivanka v kleti, oče in sin v listju pod lopo pastir pa na lopi v senu. Ko sta si „čitka“ le površno ogledala — imela sta najbrže strah — prostore po dvorščini, ne da bi pri tem koga iztaknila, sta se podala v kuhinjo. Vrata so bile odprta, ker se je družina baš minuto prej poskrila ter v zbeganosti pustila vrata za seboj odprta. V kuhinji sta začela vse razmetavati. Ko sta tu dokončala svoje vandalno delo ter enako v obeh sobah poleg kuhinje, sta se podala v gorenje prostore. V I. nadstropju sta baje zopet preiskala vse kote — a seveda zastonj — nakar sta se z glasnim petjem lotila spravljati vso obleko kakor tudi žimnice raz postelj ter končno — kakor se sodi — vse skupaj na eni sobi zažgala. Ko se je ogenj začel z bliskovito naglico razširjati pred njima sta zapustila stanovanje in odšla na bližnjo križarje ter tamkaj baje „kontrolirala“, če gori v redu ali ne. Ko je plamen že visoko žvilgal, sta zaklicala sosedom, naj se varujejo in sta nato pobegnili.

Plamen je že lizal zadnje ostanke mogočnega Petelinovega stanovanja, ko sta prispela dva orožnika iz Komna, katere je pozvala mati Petelinova, ki je tekla napol oblečena v Komen. Je to res dokaj pogumna majka, da je baš, ko sta ptička v I. nadstropju razbivala srečno in neopaženo utekla. Orožnika — vsa čast jima — sta se takoj lotila skupno z domačimi gašenja senika in hleva. Na tem seniku se je že v strešnih gredah vnel ogenj. Po žurnem nagornem gašenju se je vendar posrečilo omejiti ogenj v toliki meri, da niso več bila v nevarnost bližnja poslopja. Stanovanje, kakor tudi vse pohištvo z obleko vred je zgorelo do tal. Škoda se ceni baje nad 60 tisoč lir in je le v zelo mali meri kruga zavarovalnino. Tako se je izvršil drugi obžalovanja vreden slučaj. Vaščani so zelo vznemirjeni radi teh dogodkov in obžalujejo požig, a v še večji meri pa nedolžnega Andreja, kar je vsakemu razumljivo. Tako so sedaj pogoreli primoranci uživali gostoljubje župana Žigona iz Komna, ki jim je odstopil stanovanje.

Dal Bog, da bi se zopet povrnil angelj miru z oljkovo vejico v to sicer drugače mirljubno vas, kar se bo izvršilo tedaj, ko bodeta navedena postopača padla v roke pravici. To je iskrena želja vseh vaščanov brez izjeme. Sicer pa vlada splošno prepričanje, da bi ne bilo prišlo do tolikih nesreč, ko bi bila mati Petelinova s svojima hčerama nekoliko bolj stroga. Bodisi kakorkoli, ljudstvo iskreno želi, da bi morila in poizgala dosega v kratkem roka pravice in zaslužena kazen.

Bratno-pevsko društvo „Zarja“ v Koprivi priredi v nedeljo, 30. t. m. ob 3. svojo veselico. Obeta se nam bogat spored, zato vabimo bližnje in daljno občinstvo, da se veselice v čim večjem številu udeleži.

Huda nas čaka prihodnji mesec. Iz Pariza je prišla sledeča brzojavka: List „Daily Mail“ je prejel iz New Yorka vest, da je dr. Nobles, odlični geolog in strokovnjak za raziskovanje notranjosti zemlje, naznanil, da bodo, predno preteče mesec dni, južna Evropa, severna Afrika in cela Kitajska uničene od enega samega velikanskega potresa ter da bo ljudstvo teh krajev pokončano. To nesrečo, pravi učenjak, bo povzročil izbruh 70-ih vulkanov. Pri tej priliki pripominja, da je v 18. stoletju

vulkan Hecla izbruhnil toliko lave, da bi se bilo lahko pokrilo z njo vsa pozemeljska površina v debelosti 3 metrov. To daje mal pojem o smah, ki so skrite v notranjosti zemlje in ki imajo sedaj izbruhniti.

Huda bo. Mogoče pa se ameriški učenjak vendar nekoliko moti v svojih prerokovanjih.

DAROVI

Za barkovljansko božičnico darujeta: Stric Miha in drug 9 lir.

Borzna poročila.

Tuja valuta na tržaškem trgu:

Trst dne 27. julija 1922.

oginske krone 1.40 — 1.50
avstrijsko-nemške krone 7.75 — 10
češkoslovaške krone 49.90 — 50.75
dinarji 27.25 — 27.75
leji 14.75 — 15.75
marke 4.20 — 4.45
dolari 21.65 — 31.80
francoski franki 180.75 — 181.50
švicarski franki 419. — 418. —
angleški funti papirnati 97. — 97.30
angleški funti, zlati 105.25 — 107.25
napoleoni 84.25 — 85. —

Tečaj

Trst dne 27. julija 1922.

Jadranska banka 129
Comitich 290
Dalmatia 320
Gorlinskih 1510
Libera-Tristina 465
Lloyd 1215
Lusino 630
Marinofich 136
Oceania 170
Premuda 365
Tripovich 23